

בית משפט השלום בהרצליה

ה"פ 5398-04-20 דרובין נ' מדינת ישראל

לפני כבוד השופט גלעד הס

דניאל דרובין

המבקש

נגד

מדינת ישראל

המשיבה

החלטה

החלטה בבקשה דחופה להתיר למבקש מעבר דירה למרות מגבלות התנועה מכוח מצב החירום.

רקע

1. המבקש מתגורר בשכירות בדירה בעיר הרצליה. לטענת המבקש, הדירה בה הוא מתגורר אינה ראויה עוד למגורים ועליו לעבור דירה בדחיפות. אציין כי ברקע קיים גם סכסוך בין המבקש לבין הבעלים של הדירה.
2. עקב התפרצות וירוס מהזן COVID-19 (להלן ולשם הנוחות: "קורונה") הטילה המדינה מגבלות שונות על האוכלוסייה, לרבות על התנועה.
המגבלות הוטלו, בין היתר, באמצעות התקנות לתקנות לשעת חירום. התקנות הרלוונטיות לענייננו הינן תקנות שעת חירום (נגיף הקורונה החדש – הגבלת פעילות), תש"ף-2020 (להלן: "תקנות הגבלת הפעילות"), תקנות אשר אוסרות על האנשים לצאת למרחב הציבורי, אלא למטרות המפורטות בתקנות.
3. אציין כבר כעת, כי ההגבלות הללו אינן סטאטיות אלא דינמיות וזאת בהתאם למדיניות המתפתחת של משרד הבריאות והממשלה בנושא.
4. המבקש ביקש לצאת למרחב הציבורי לצורך מעבר דירה וזאת על סמך תקנה 2(2) לתקנות הגבלת הפעילות, תקנה אשר קובעת כי: "הצטיידות במזון, תרופות ומוצרים חיוניים וקבלת שירותים חיוניים" מקנה זכות לצאת למרחב הציבורי.

בית משפט השלום בהרצליה

ה"פ 5398-04-20 דרובין נ' מדינת ישראל

5. לפיכך, פנה המבקש למשרד הבריאות על מנת לקבל אישור מראש כי מעבר הדירה דינו כקבלת שירות חיוני ומכאן מקנה זכות יציאה למרחב הציבורי. משרד הבריאות הפנה את המבקש להנחיות בנושא כפי שפורסמו באתר האינטרנט של המשרד, אשר מתמצות בהנחיה הבאה:

"מעבר דירה בימים אלו יעשה בהתאם להנחיות ורק במקרים דחופים"

6. לאור תשובה זאת הגיש המבקש בקשה זו לבית המשפט, כאשר הסעד המרכזי המבוקש בה הינו, כי בית המשפט ייתן צו הצהרתי המאשר למבקש ולמשפחתו לבצע מעבר דירה בפרק זמן קצר.

7. לפיכך, השאלה המרכזית בה עליי להכריע הינה, האם הראוי ליתן למבקש צו המתיר לו ולמשפחתו לעבור דירה בתקופת תחולת תקנות הגבלת הפעילות.

טענות הצדדים

8. המבקש טוען בבקשתו כי דירתו אינה ראויה למגורים, מסוכנת לגרים בה, וכי עליו לעבור מהדירה בדחיפות.

9. עוד טוען המבקש כי נסיבות שכאלו, כאשר דירתו אינה ראויה למגורים, הינן נסיבות בהן ראוי להחיל את החרג הקבוע בתקנה 2(2) לתקנות הגבלת הפעילות.

10. המבקש מסביר כי הצו נדרש על מנת שהוא יוכל להציגו לכל גורם מוסמך וזאת כדי שאותו הגורם לא יימנע מהמבקש לבצע את העברת דירה, לא יפסיק את מעבר הדירה לאחר שזה החל ולא יקנוס את המבקש.

11. המדינה בתשובתה מבהירה, כי באופן עקרוני פרשנותה לתקנות הגבלת הפעילות הינה כי אלו מתירות מעבר דירה, ובלבד שמדובר במקרה **דחוף**. עוד מסכימה המדינה כי במקרה בו דירה אינה ראויה למגורים (מבלי לקבוע מסמרות לנושא שלפני) הרי הצורך במעבר דירה הינו צורך חיוני. לכן, לטעמה של המדינה, מעבר דירה עקב היותה לא ראויה למגורים מותרת גם בתקופת תחולת תקנות הגבלת הפעילות.

12. עם זאת המדינה מבהירה, כי משרד הבריאות אינו מנפק אישור מראש לאנשים לגבי פעילות אשר אלו סבורים כי היא מותרת במרחב הציבורי, ובפרט אינו מנפק אישור מראש לאדם כי זה נזקק למעבר דירה עקב היות דירתו אינה ראויה למגורים.

13. המדינה מבהירה כי תקנות הגבלת הפעילות חלות על תשעה מיליון אנשים ואין זה הגיוני לצפות ממשרד הבריאות להידרש לבקשות של אנשים שונים לאישור מראש של פעילות, פעילות אשר אנשים אלו סבורים שהיא מותרת.

בית משפט השלום בהרצליה

ה"פ 5398-04-20 דרובין נ' מדינת ישראל

- בפרט טוענת המדינה כי דברים אלו נכונים לעניין מעבר דירה, אשר כאמור הותר רק במקרים **דחופים**, וברור כי אין ביכולת משרד הבריאות לבדוק בכל מקרה ומקרה מראש האם מדובר במעבר דחוף או לאו.
14. עוד טוענת המדינה כי מדובר בבקשה לסעד תיאורטי, וזאת כאשר המבקש טרם עבר דירה, לא נעצר לצורך תשאול על מעבר הדירה וממילא טרם קיבל דו"ח.
- המדינה מבהירה כי ככל שיינתן למבקש דו"ח עקב מעבר הדירה, הרי הסעד שלו הינו בקשה לביטול הדו"ח מכוח חוק העבירות המנהליות, התשמ"ו-1986.
15. עוד מצינת המדינה כי בשלב זה לא ידוע מהן הפעולות הנוספות שמבקש המבקש לבצע תוך כדי מעבר הדירה, והאם הן מצדיקות סטייה מתקנות הגבלת הפעילות.
16. המדינה טוענת, כי בכל מקרה לא ראוי כי בית המשפט ייתן קביעה מראש (preruling), אם התנהגות **עתידיה** הינה התנהגות מותרת או התנהגות אשר מהווה עבירה.

דיון והכרעה

נושאים דיוניים

17. ראשית אציין, כי הבקשה שלפניי הוגשה כתיק עיקרי במסגרת המרצת פתיחה, ולא כבקשה לסעד זמני, וזאת על אף שלפי מהותה הינה בקשה מובהקת לסעד זמני, ואף מנוסחת ככזו.
- עם זאת, למרות שהבקשה לטעמי לא הוגשה במתכונת הראויה, ולאור הזמנים המיוחדים בהם אנו נמצאים, אשר אינם זמני שגרה, מצאתי לנכון לראות בבקשה הדחופה כבקשה לסעד זמני, ואדון בה כבקשה לסעד זמני.
18. שנית, ספק בעיני האם בית משפט השלום הינו בית המשפט המוסמך לתת את הצו ההצהרתי המבוקש. בהתאם לחוק בתי המשפט, התשמ"ד-1984, סמכות בית משפט השלום **אינה** סמכות שיורית, וסמכותו הינה אך ורק הסמכות המוגדרת בסעיף 51(א) לחוק זה.
- עם זאת, בהתאם להלכה הפסוקה, כאשר מדובר בסעד זמני, רשאי בית המשפט ליתן סעד שכזה גם כאשר הסמכות שנויה במחלוקת, ר' רע"א 5392/12 **מליבו בניה בע"מ נ' מנסור שאוליאן** [פורסם בנבו] (21.08.2012).
- לכן, במקרה שלפניי, כאשר טרם נטען טיעון סדור בנושא הסמכות העניינית, וכאשר המדינה בתגובתה אמנם מציינת כי קיימת שאלה בנושא הסמכות, אולם היא **אינה** כופרת בסמכות בית משפט זה, החלטתי לדון בסעד הזמני לגופו, מבלי שיהיה בכך הכרעה כלשהי לגופה של סוגיית הסמכות.

בית משפט השלום בהרצליה

ה"פ 5398-04-20 דרובין נ' מדינת ישראל

צו הצהרתי המתיר למבקש לעבור דירה

19. עיון בעמדות הצדדים מגלה כי בעניין לגופו המחלוקת בין המבקש למדינה הינה מצומצמת, ונגעת לשני רכיבים - הרכיב הראשון, הינו הגדרת מעבר הדירה במקרה זה כמעבר דחוף, והרכיב השני, היותו של הסעד המבוקש סעד תיאורטי שאין מקום להיענות לו.

20. אדון במחלוקות אלו.

מעבר דירה במקרה זה כצורך דחוף

21. לעניין זה המדינה מסכימה, כי מעבר דירה במקרה **דחוף** עונה על החרג הקיים בתקנה 2(2) לתקנות הגבלת הפעילות. אלא, שהמדינה טוענת כי לא ניתן להכריע **מראש** כי אכן מדובר בצורך דחוף.

22. איני מקבל את עמדת המדינה לעניין זה, ואבאר:

לטעמי, בנסיבות המיוחדות של המצב השורר בישראל כיום, רשאי האדם, במקרים מסוימים, לקבל מראש סעד המבהיר האם מקרה מסוים הינו מקרה דחוף המאפשר יציאה למרחב הציבורי או לאו.

23. אטעים כי **לא** בכל מקרה בית המשפט יעתר לבקשה כזו של אדם, כך שיש להבחין בין שני סוגים של מקרים.

הסוג הראשון הינו אותם מקרים בהם מדובר בסוגיה **נקודתית**, ברורה וקשורה לאירועים שכבר **אירעו בעבר**. לגבי סוג זה של מקרים יכול בית המשפט לחוות דעתו בסוגיה - האם המקרה נכלל בגדר החרגים לתקנות הגבלת הפעילות או לאו, ואין מקום להמתין עד שהרשויות יעצרו את פעילות האדם או ייתנו לו דו"ח.

הסוג השני של מקרים, הינם מקרים בהם מדובר במקרה של פעולה **עתידיה** שהאדם עומד לבצע. לגבי סוג זה של מקרים, לטעמי, אין מקום שבית המשפט יחוה דעתו לגבי פעולה שתעשה רק בעתיד ותיחומה אינו ברור.

24. במקרה שלפני, שאלת מעבר הדירה לאור צורך דחוף נכללת בסוג הראשון של המקרים, היות והיא מתייחסת לתשתית עובדתית שכבר אירעה. כך, ניתן כבר כיום לברר האם קיים צורך דחוף במעבר הדירה. מדובר על בירור של סוגיה פשוטה יחסית המתייחסת למצב דברים **קיים** ולא לגבי פעולה עתידית. בנסיבות אלו, לא מצאתי כל מניעה שבית המשפט יחוה דעתו בסוגיה זו כבר כעת על מנת להקל על המבקש.

בית משפט השלום בהרצליה

ה"פ 5398-04-20 דרובין נ' מדינת ישראל

25. לעניין גופו, עיינתי בתצהיר המבקש ובפרט בחוות הדעת המקצועית המצורפת לבקשה ולטעמי די בהם על מנת לקבוע, כי מתקיימת דחיפות המצדיקה יציאה למרחב הציבורי לצורך מעבר דירה.

כך, מחוות הדעת שצורפה לבקשה, עולה בברור כי המשך השהות בדירה מסכן את בריאות השוהים בה (ר' עמ' 7 לחוות דעת המומחה מטעם המבקש) ומכאן מחייב מעבר דירה בדחיפות.

26. עוד חשוב לציין לעניין זה, כי עסקינן בתקנות לשעת חירום אשר מטילות הגבלות קשות על זכות אדם בסיסית כחופש התנועה, ולכן יש לפרשן כך שהפגיעה בזכות היסוד תהיה המינימלית, כך שלענייננו יש לתת פרשנות רחבה למונח "שירותים חיוניים".

על הצורך לפרש תקנות לשעת חירום בפרשנות המצמצמת את הפגיעה בזכות יסוד, ר' בג"ץ 6971/98 עו"ד פריצקי נ' ממשלת ישראל [פורסם במאגר נבו] (18.3.1999).

על חשיבות חופש התנועה כזכות חוקתית, ר' בג"ץ 3994/17 פלוני נ' מפקד כוחות צהל ביהודה ושומרון [פורסם במאגר נבו] (22.06.2017):

"הזכות לחופש תנועה היא זכות הנוגעת הן לתנועה בתוך המדינה והן לזכות של כל אדם לצאת מישראל. יש הגורסים כי זכות זו היא נגזרת מן הזכות לחירות (בג"ץ 1890/03 עיריית בית לחם נ' מדינת ישראל, משרד הביטחון, פ"ד נט(4) 736, 754 (2005)), ויש הגורסים כי היא נגזרת מכבוד האדם (לדיון מקיף בסוגיה זו ראו: אהרן ברק כבוד האדם - הזכות החוקתית ובנותיה כרך ב 781-792 (2014)). מכל מקום, אין חולק כי עניין לנו בזכות יסוד והיא הוכרה ככזו במשפטנו כבר מקדמת דנא."

27. אציין כי לא נעלמו מעיני דבריו של בית המשפט העליון בעניין משבר הקורונה בבג"ץ 2435/20 עו"ד ידידיה לוונטה נ' בנימין נתניהו ראש הממשלה [פורסם במאגר נבו] (7.4.2020) (להלן: "עניין לוונטה"):

"בהיבט המשפטי, המגפה מוליכה אותנו בארץ לא זרועה, במחוזות ובמשעולים חוקיים וחוקתיים שלא שיערו ראשונים ולא חזו גם רואי השחורות. זכויות חוקתיות בסיסיות כמו הזכות לפרטיות, לקניין, לחופש העיסוק ולחופש התנועה בתוך ישראל נאלמות דום מול מונחים כמו סגר והסגר, כתר, מחסומי דרכים, איכון טלפונים על ידי השב"כ, ריחוק חברתי ועוד. כל אלה חולפים בסך לפנינו כמו חלום בלהה דיסטופי במדינה דמוקרטית שחירויות האזרח הן בבסיס קיומה."

בית משפט השלום בהרצליה

ה"פ 5398-04-20 דרובין נ' מדינת ישראל

בימים של שגרה, אמצעים אלה היו נפסלים על אתר כבלתי חוקיים בעליל, אך הימים אינם ימים רגילים ומפני "שהשעה צריכה לכך" (יבמות צ, ע"ב, סנהדרין מו ע"א), אין מנוס אלא מלהלקות את הציבור, הגם שלא חטא ואינו ראוי ללקות."

אולם, לשיטתי, המקרה שלפני, בניגוד למקרה שנדון בעניין **לונטהל** לעיל, הינו שונה. מדובר בפרשנות של סיטואציה **ספציפית**, במסגרתה מבקש אדם המתגורר בדירה שאינה ראויה למגורים לעבור לדירה אחרת. אני סבור כי במצב דברים זה **אסור לנו** לשים מאחורינו את ארגז הכלים המשפטי שלנו, ארגז הכולל הכרה בזכויות האדם ופרשנות חקיקה השומרות על זכויות אלו, ואל לנו לסרב באופן אוטומטי לבקשה שכזו רק לאור משבר הקורונה.

במקרה שלפני שימוש בארגז הכלים המשפטי הישראלי, מוביל למסקנה משפטית ופרשנית ברורה, כי מצב הדירה של המבקש מצדיק יציאה למרחב הציבורי מכוח תקנה 2(2) לתקנות הגבלת הפעילות.

סעד תיאורטי

28. כאמור, אני סבור כי בית המשפט רשאי לקבוע כי מקרה מסוים, אשר מתייחס למערכת עובדות קיימת, הינו מקרה המצדיק מתן היתר לצאת למרחב הציבורי, וכך הם פני הדברים לגבי הגדרת מצב הדירה כאן כמקרה דחוף.

29. עם זאת, וכפי שציינתי לעיל, אין זה ראוי כי בית המשפט ייתן אישור **מראש** לפעולות שיתרחשו **בעתיד**.

30. כך, במקרה שלפני, לא ניתן לתת צו המתיר באופן כללי למבקש לעבור דירה וזאת מבלי שיש לבית המשפט כל ידיעה באיזה אופן תתבצע העברת הדירה. כך, למשל, ברור שלא יהיה זה הגיוני ליתן אישור להעברת הדירה במקרה בו המבקש יעביר את דירתו באמצעות משפחתו המורחבת או באמצעות אנשים הנמצאים בבידוד.

מכאן ברור, כי אופן העברת הדירה והתאמתה לתקנות יכולה להיבחן רק בדיעבד וזאת לאור הפעולות שיבוצעו או לא יבוצעו בפועל על ידי המבקש, ואין מקום לתת היתר כללי ומראש של בית המשפט להעברת הדירה.

31. עם זאת, ומבלי שאני קובע מסמרות לעניין, ניתן להניח כי ככל שהעברת הדירה תעשה באופן צנוע, תוך צמצום מרבי של יציאה למרחב הציבורי, הרי לא תהיה בכך הפרה של תקנות הגבלת הפעילות.

בית משפט השלום בהרצליה

ה"פ 5398-04-20 דרובין נ' מדינת ישראל

סיכום

32. לאור האמור לעיל, אני קובע כי מצב הדירה של המבקש מצדיק מעבר דירה באופן דחוף, ומכאן מאפשר יציאה למרחב הציבורי מכוח תקנה 2(2) לתקנות הגבלת הפעילות.
33. איני נעתר למתן צו המתיר מראש את העברת הדירה בכל דרך שהיא, ונושא זה ייבחן, אם יידרשו לכך, בדיעבד.
34. במילים אחרות, אני **מקבל** את הבקשה ביחס לעצם היציאה למרחב הציבורי, וזאת כאשר אני מוצא כי העברת הדירה במקרה זה הינה צורך דחוף וחיוני. לעומת זאת, איני נותן סעד ביחס לאופן היציאה למרחב הציבורי, אשר עליה לעשות בהתאם לתקנות ולהנחיות הרלוונטיות.
35. למען הסר ספק, ולאור העובדה כי קיים סכסוך בין בעלי הדירה למבקש, אבהיר כי אין בהחלטה זו להוות קביעה כלשהי במערכת היחסית משכיר-שוכר וזאת כאשר עמדתו של המשכיר כלל לא נשמעה.
36. בנסיבות העניין אין צו להוצאות.

ניתנה היום, כ"ב ניסן תש"פ, 16 אפריל 2020, בהעדר הצדדים.

גלעד הס, שופט